

Ninka Reittu

Myrsky
ja
Saana
Meträssä

Retkietiketti-
satuja

Ympäristöministeriö on osallistunut kirjan rahoitukseen.

Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiö on myöntänyt kirjan kirjoittamiseen ja kuvittamiseen työskentelyapurahan.

Teksti ja kuvitus: Ninka Reittu
Taitto: Petteri Mäntysaari / KMG Turku
Painatus: Printworks, Turku

Metsähallitus, Vantaa, 2023.

ISBN 978-952-377-068-3 (painettu)
ISBN 978-952-377-069-0 (pdf)

Retkietiketti- sadut

Koira Koikkalaisen syntymäpäivä	<u>4</u>
Yö metsässä	<u>10</u>
Kunnioita luontoa.....	<u>16</u>
Roskapeikot.....	<u>24</u>
Merkitty reitti on turvallisin	<u>32</u>

Koira Koikkalaisen syntymäpäivä

Tässä ovat Myrsky, Saana ja Onni-vaari sekä Koira Koikkalainen. He ovat tämän tarinan päähenkilöt. Kerron nyt teille Koira Koikkalaisen syntymäpäivästä, joka päätettiin viettää luonnon helmassa eli metsässä. Juhlapaikaksi valittiin läheinen kansallispuisto, jossa oli mahdolloman kaunis nuotiopaikka, aivan kuin suunniteltuna kemuja varten.

Koska Koira Koikkalainen oli oikea yökyöpeli, juhlat järjestettiin hämärän laskeuduttua. Oli alkukesä, ja öisin riitti vielä muutama tunti ihanaa, sinistä hämärää. Kaikki saivat päähänsä hienot otsalamput. Koira Koikkalainen sai kaulaansa myös valopannan, joka välkkyi kauniisti kuin jouluvalot, ja pantaan kiinnitettiin uusi heijastava talutin. Reput pakattiin täyteen eväitä, jotka olivat tällä kertaa pääasiassa synttəriherkkuja.

Onni-vaari oli tohkeissaan kansallispuistosta. Hänellä oli mukanaan kouluaikoina tehty kasvio, joka oli vanha kuin taivas. Totta kai se oli vanha, sillä Onni-vaarikin oli miltei satavuotias. Mutta ikä ei vaaria painanut, vaan hän posotteli polkuja pitkin kuin pikkupoika. Kasviota hän kanto antiikkisessa olkalaukussa, johon se niukin naukin mahtui.

Matkaan lähdettiin illalla yhdeksän huippeilla. Toukokuussa metsä oli tähän aikaan kauniin sininen ja täynnä iltalintujen liverrystä.

Polku oli kunnostettu sellaiseksi, että siinä sopi hienosti kulkemaan, vaikka rinnatusten. Mutta välillä se muuttui pitkospuiksi, ja niillä taas täytyi edetä jonossa. Myrsky käveli edellä taluttaen Koira Koikkalaista, jolla oli nenä koko ajan tuulta päin haistelemassa metsän eläimien liikkeitä. Ai että, se nautti täydestä sydämestään tästä seikkailusta öisessä metsässä. Myrskyn perässä tuli Saana ja Saanan kannoilla Onni-vaari, joka kompasteli, koska tutki kävellessään karttaa.

Koska käveleminen ja kartan lukeminen yhtä aikaa oli aika hankalaa, Onni-vaari seisahtui. Ja silloin hän huomasi metsässä jotakin kiinnostavaa. Se oli kukka, tarkemmin sanottuna neidonkenkä. Mutta Onni-vaari näki kauas huonosti ja ajatteli siksi, että miksipä ei hän poikkeaisi pikkuisen polulta ja kävisi katsomassa tuota ihastuttavaa kukkasta.

- Miksipä ei, Onni tuumasi itsekseen ja oli juuri laittamassa saappaansa polulta heinikkoon, kun joku tarttui häntä takin helmasta. Saana siinä seiso i ja katsoa tapitti vaaria tiukasti.

- Vaari, polulta ei kansallispuistossa saa poiketa, Saana sanoi.
- Jaa, mutta kyllä me pikkuisina poikina juostiin pitkin metsiä eikä törötetty polulla.
- Niin mekin tehdään kotimetsässä, mutta täällä kansallispuistossa se ei ole hyvä idea. Ja tässä kohdassa se on oikeastaan ihan kiellettyä, kun ollaan kansallispuiston rajoitusosassa, Saana sanoi tietäväisesti.
- Annas kun näytän miksi, hän jatkoi.

Myös Myrsky ja Koira Koikkalainen olivat liittyneet heidän joukkoonsa. Kaikki neljä seisoivat polulla, ja sitten Saana alkoi säätää otsavaloaan. Ensin hän valotti vain tuota yhtä pientä neidonkenkää. Mutta sitten hän sääti valokehän suuremmaksi niin, että se valaisi koko polun varren. Ja silloin he näkivät mitä hämärä metsä kätki siimekseensä. Koko piennar oli täynnä noita harvinaisia pieniä kukkia, jotka tuikkivat metsikössä kuin tähdet.

- Kamalaa, jos olisin klompsinut tuonne katsomaan tuota kukkaa, olisin tallonut mennessäni ainakin puolet näistä kaunokaisista, Onni-vaari huokasi järkyttyneenä.
- No mutta onneksi niin ei käynyt! Saana hihkaisi ja kaivoi repustaan kameran. Nelikko ihasteli kesäyössä kukkivia neidonkenkiä, ja Saana otti niistä muistoksi useita kauniita otoksia.

Sitten he jatkoivat matkaa kohti leiripaikkaa. Lammen rannalla avautui henkeäsalpaavan kaunis maisema. Usva nousi lammen pinnalta ja sai kaiken näyttämään taianomaiselta. Eväät levitettiin nuotiopaikan penkeille, ja vaari laittoi nuotioon tulet.

Koira Koikkalainen oli onnensa kukkuloilla, se sai lahjaksi makkaraa ja monta halausta kaikilta. Vaari ja lapset lauloivat Koikkalaisen lempilaulun, joka oli nimeltään "Oravan laulu".

Nukkumaanmenoajan koittaessa retkue pakkasi kaikki tuomansa eväät, tavarat ja roskat reppuihin ja sammutti nuotion. Hetken aikaa he kuuntelivat aivan hiiskumatta kesäyön ääniä. Loppumatka kuljettiin ilman lamppujen valoa, sillä taivaalla alkoi kajastaa jo aamurusko. Koira Koikkalaisella riitti kerrottavaa kotona naapurin Mustille, jolle vietiin tuliaisiksi makkaran jämät.

Ja Onni-vaari sai myöhemmin Saanalta lahjaksi valokuvia neidonkengistä, joita he olivat retkellään kuvanneet. Kuvat vaari liimasi uuteen kansioon, jossa luki päällä "Onni-vaarin uusi kasvio".

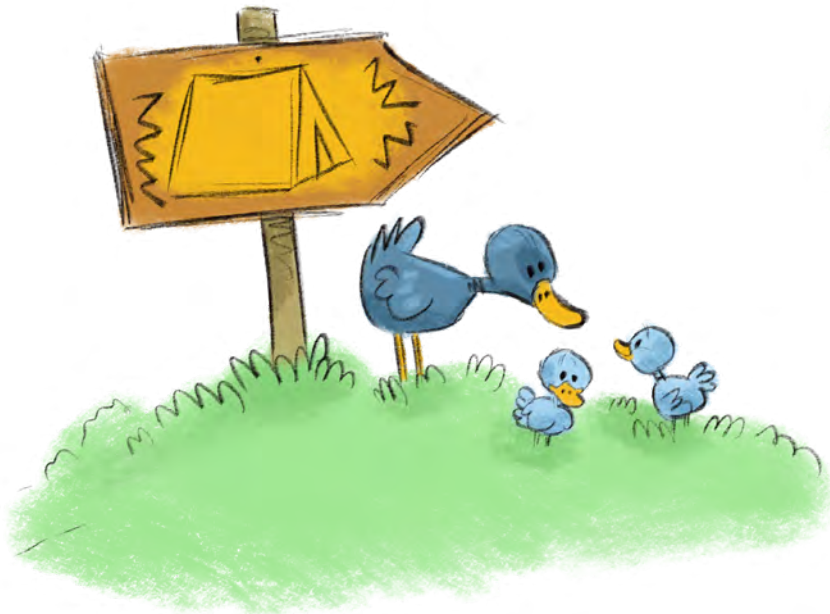
Yö metsässä

Myrsky rakasti tähtiä. Hän oli aina haaveillut siitä, että voisi jonakin päivänä lentää kuuhun tai jonnekin kaukaiseen galaksiin.

-Minä haluan astronautiksi! hän julisti hyvin päättäväisenä.

Onni-vaari ja Saana tunsivat pikku-Myrskyn niin hyvin, että he tiesivät tämän kyllä pystyvän toteuttamaan haaveen.

Kun Myrsky täytti kuusi vuotta, hän sai syntymäpäivälahjaksi kaukoputken. Se oli upea, messingin värinen kapine, jolla pystyi ihan oikeasti tähtystämään ainakin lähimpiä taivaankappaleita. Joka ilta Myrsky raahasi kaukoputken ja tähtikartan kotitalon portaille, kääri ympärilleen viltin ja alkoi kiikaroida kaukana tuikkivia tähtiä.

Eräänä iltana Myrsky oli taas tavalliseen tapansa kiikaroimassa. Saana luki riippumatossa kirjaa ja Onni-vaari kutoi kaulaliinaa. Koira Koikkalaiselle oli annettu mehevä luu iltapuhteeksi. Myrsky kuitenkin laski kaukoputkensa ja näytti tuumailevalta.

-Minä en näe kaikkia tähtiä, joita kartan mukaan nyt pitäisi näkyä. Aivan kuin taivaalla olisi verho minun ja niiden välissä, Myrsky sanoi harmissaan.

-Se onkin ihan totta, sitä kutsutaan valosaasteeksi, sanoi Saana tietävästi riippumatostaan.

-Ällöä, Myrsky puuskahti. -Miten sen saa pois? Minä haluan nähdä kaikki tähdet, hän jatkoi.

-Valitettavasti valosaastetta on melkein kaikkialla, mutta luonnosta löytyy kyllä vielä paikkoja, joissa sitä on vähemmän ja tähtiä voi nähdä valtavan paljon enemmän, sanoi Onni-vaari.

-Minä haluan päästä sellaiseen paikkaan! Myrsky sanoi, hyppäsi alas tähystyspaikaltaan ja heitti viltin syrjään.

-Voidaanko mennä kiikaroimaan koko yöksi jonnekin tosi kauas metsään, jossa ei ole tuota ällöä valosaastetta? Myrsky intoili.

-Kyllä, mutta ensin meidän täytyy etsiä joku sopiva paikka, ja tänään me nukumme vielä kotona, nauroi Onni-vaari.

Seuraavana aamuna, joka sattui olemaan lauantai, koko nelikko asettui keittiönpöydän ääreen tutkimaan karttaa. Yhdessä he valitsivat yöretken kohteeksi kauniin kansallispuiston, joka sijaitti mukavasti syrjässä kaupungin hälinästä ja erityisesti sen katulamppujen tuikkeesta.

Kun retkikohde oli valittu, he pakkasivat reput. Yöretkeä varten piti pakata aika paljon tavaraa, ja Myrskyn reppuun lisäpainoksi tuli vielä messinkinen kaukoputki. Onneksi Koira Koikkalaisella oli mukanaan oma pieni koiranreppunsa, niin sen murkinoita ei sentään tarvinnut kantaa. He ajoivat kansallispuistoon bussilla. Perillä kansallispuistossa heitä odotti kokonainen kylttien viidakko.

Oli jos jonkinlaisia pieniä ja suurempia kylttejä. Joukosta piti nyt löytää sellainen kyltti, joka näytti sen paikan, mihin sai leirytyä. Osaisitko sinä näyttää matkalaisille kaikkien näiden kylttien joukosta oikean merkin?

No, teltan merkki tietenkin kertoi, mihin retkueen tuli suunnata. Myrsky lähti etunenässä seuraamaan telttakylttejä ja keltaisia väritäpliä, jotka kertoivat heidän valitsemansa reitin suunnan.

Polku oli sykähdyttävän kaunis. Se kiemurteli kuusikossa, kiipesi kallioille, laskeutui niittymäiseen laaksoon, sukelteli saniaisten joukossa ja saapui lopulta lammen rannalle. Onni-vaari oli varannut mukaan kauhtuneen, oranssin kangasteltan, johon he kaikki mahtuivat tiiviinä myyttynä nukkumaan. Teltan kasaaminen vaati kolmen ihmisen ja yhden koiran täysipainoisen panostuksen, mutta lopulta se saatiin kauniisti pystyyn.

-Tämä teltta on täynnä mahtavia nuoruusmuistoja! Onni-vaari hykerteli ja ryömi sisälle teltaan. Sieltä sojottivat ulos vain Onnin karvaiset jalat, hän taisi olla nuoruudessaan aika paljon lyhyempi.

Yötä odotellessa syötiin eväitä ja laulettiin retkilauluja. Metsässä lauloivat myös yölinnut ja kaikki oli uskomattoman rauhallista. Kun pimeä alkoi laskeutua, esiin tulivat tähdet. Yksi kerrallaan taivaankanteen syttyi uusi kirkas lamppu, kunnes pian niitä oli lukematon määrä.

Myrsky kaivoi esiin kaukoputkensa ja tähtikarttansa. Hän seisoi miltei hengittämättä, ihailien tätä taivaan ihmeellistä taideteosta.

-Jonakin päivänä minä vielä lennän tuonne avaruuteen, Myrsky sanoi Onni-vaarille ja Saanalle, jotka ihailivat tähtitaivasta hänen vieressään sammalella istuen.

-Niin sinä varmasti teetkin, sanoi Onni-vaari ja silitti pienen pojan pörröistä tukkaa. -Mutta ensin saat olla ihan pikkuinen poika ja ihaila tähtiä täällä meidän kanssamme, hän jatkoi ja rutisti Myrskyä lämpimästi.

Kunnioita luontoa

Eräänä alkukesän päivänä Myrsky ja Saana päättivät lähteä potkulautailemaan. Oli tavattoman kaunis kesäkuun aamu, ja joka paikka hohti heleän vihreänä. Oli vaikeaa edes kuvitella, että vasta muutama kuukausi sitten kaikkea tätä peitti lumivaippa.

Lapset potkuttelivat kilvan kohti merenrantaa. He olivat varustautuneet kiikarein, sillä nyt saattaisi hyvinkin nähdä luonnossa eläinten poikasia.

-Kumpi on eka mäen päällä! hihkaisi Myrsky ja lähti potkimaan minkä jaloistaan pääsi pikkuisella hopeanvärisellä potkulaudallaan.

Saana pinkaisi perään omalla punaisella salamallaan ja hurjan kilvan jälkeen molemmat saapuivat mäennyppylän laelle kutakuinkin yhtä aikaa. He pysähtyivät puuskuttamaan ja nauramaan. Ja silloin he näkivät, että keskellä autotietä nökötti jokin. Tai joitakin.

Lapset hiipivät lähemmäs ja näkivät, että siinä oli yhdessä kasassa viisi sorsanpoikasta. Poikaset olivat surkea ilmestys keskenään kovalla asfaltilla.

-Mitä me tehdään? Saana kuiskasi Myrskylle.

-Ehkä ne pitää viedä eläintarhaan? Myrsky supatti takaisin.

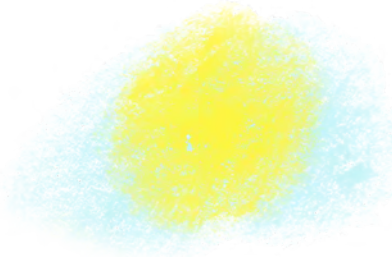

-Soitetaan Vaarille, Saana keksi ja kaivoi kännykän taskustaan.

-Mitää? Huonot kentät! Onni-vaari karjui puhelimeen.

-Laita kuulolaite päälle!!! huusi Saana takaisin.

Langan päästä kuului hetken aikaa epämääräistä rapinaa ja rahinaa.

-SAITKO SEN PÄÄLLE? huusi Saana.

-Miksi sinä lapsikulta aina huudat minulle, vaari vastasi hiukan tuhtuneena.

Lapset mulkaisivat toisiaan ilmeellä "Miksi tämä on aina tällaista?". Sitten Saana kertoi sorsista ja tiestä ja kaikesta.

-No niin. Nyt lapset olisi hyvä, että siirrätte poikaset tieltä pois. Vaikka pyörätien reunaan nurmikolle, vaari neuvoi.
- Miten ihmeessä me se tehdään? kysyi Myrsky.

- Otatte poikaset varovasti yksi kerrallaan kämmenelle ja varotte, etteivät ne putoa ja etteivät niiden jalat väännä, vastasi vaari.

-Ookoo... sanoi Saana. Mitäs sen jälkeen?

-No sorsaemo on todennäköisesti jossakin lähetyvillä, ja kun tilanne poikasten ympärillä rauhoittuu, se tulee hakemaan jälkikasvuun.

Lapset katselivat ympärilleen, mutta missään ei näkynyt vilaustakaan sorsaemosta, vain pienet piipittävät poikaset.

-Okei, me tehdään niin kuin sanoit vaari. Soitetaan sulle heti, kun ollaan saatu poikaset siirrettyä. Saana lopetti puhelun ja laittoi kännykän takkinsa taskuun.

Hyvin, hyvin varovasti lapset kantoivat poikaset yksi kerrallaan pyörätien reunassa olevaan heinikkoon. Siellä linnuilla oli suojaisaa ja viileää, ja ne rauhoittuivat oitis hiukan.

Heti kun lapset olivat saaneet kaikki poikaset turvaan, he ottivat potkulautansa ja menivät vähän matkan päähän puiston penkille odottamaan.

Aika kului tavattoman hitaasti. Tunnin päästä Saana oli jo lopen kyllästynyt odottamaan ja hän kaivoi puhelimen taas esille.

-Mitään ei tapahdu, hän supatti puhelimeen Onni-vaarille.

-Malta mielesi lapsikulta, vaari sanoi rauhallisesti.

Ja juuri sillä hetkellä aivan heidän penkkinsä vieressä alkoivat heinät heilahdella. Pensaikon suojasta läpsytteli esiin sorsaäiti. Ensin se tepasteli tielle ja katseli ympärilleen. Sitten se alkoi vienosti räpättää.

Poikaset vastasivat piipittämällä takaisin, ja sorsaäiti läpsytteli lämmintä asfalttia pitkin niiden luo. Lapset katselivat kaikkea henkeään pidätellen.

-Sorsaemo tuli! Saana supisi puhelimeen.

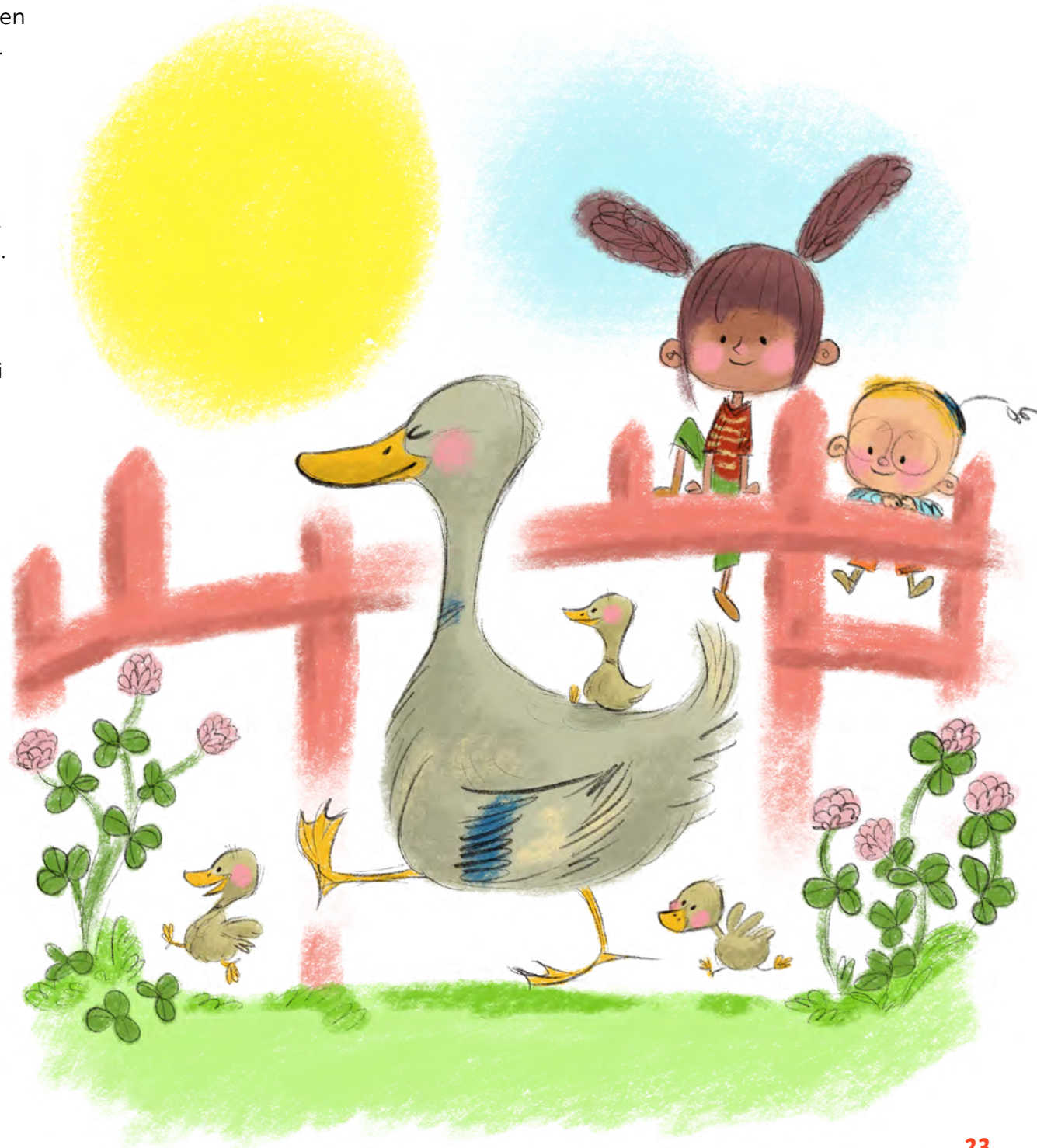
-Mitäs minä..., aloitti vaari, mutta Saana oli jo innoissaan sulkenut puhelun.

He seurasivat sorsaperheen menoa hipihiljaa. Sorsat vaapottivat heinikkoon, siitä kauempana olevaan metsikköön ja rauhalliseen metsälampeen, jossa ne alkoivat pulikoida ja etsiä syötävää.

-Kyllä luonto on ihmeellinen, huokasi Myrsky.

-Niin on, ja meidän ihmisten täytyy pitää siitä hyvä huoli, jotta se myös säilyy sellaisena, tuumasi Saana ja pyyhki silmäkulmaansa, johon oli tirahtanut pieni ilon kyynel.

Sorsaäiti ja sen lapset jatkoivat elämäänsä lammella, ja syksyn tullen ne kaikki lensivät hiukan etelämmäs talvehtimaan. Nyt kesäpäivä kuitenkin vielä jatkui lämpimänä, ja lapset suuntasivat potkulautoineen seikkailuihinsa.

Roskapeikot

Olipa elipä kerran Kolin kansallispuistossa kolme kilttiä peikkoa. Koli on osa vanhaa vuoristoa itäisessä Suomessa, viimeisiä jäljelle jääneitä huippuja. Kerran se oli kohonnut korkealle kuin nykyiset Alpit, mutta nykyään on jäljellä muutamia kauniita, vanhoja vaaroja. Kivinen maasto on omiaan peikkojen asuinpaikaksi.

Nämä kolme peikkoa olivat kovin kilttejä, mutta välillä hiukan ajattelemattomia. Niillä oli mukava pikku luola Ryläys-nimisen vaaran juurella. Siellä peikkojen suku oli elänyt jo vuosisatoja. Möykky, Valmuska ja Napanöyhtä olivat sisaruksia. Kaikki olivat uljaan peikkoruhtinas Parsasellerin ja ruhtinatar Ruusurusinan lapsia. Kauan olivat peikon jalat tepsuttaneet Kolin ylväillä saloilla, ja niin tepsuttivat yhäkin.

Mutta jo vain oli moderni aika tehnyt tehtävänsä myös peikkoperheessä. Edelleen peikot keräsivät syötävänsä pääasiassa metsästä, mutta Napanöyhtä oli siirtynyt ruoanhankinnassa 2000-luvulle.

Kerran tämä peikoista pienimmäinen löysi metsästä jonkun pudottaman kännykän. Jollakin kumman ilveellä se onnistui pääsemään nettiin ja ensimmäisenä sen eteen tupsahti lähimmän pikkukaupan nettimyymälä. Ja ah, ne kaikki herkut.

-Tällä voi tilata ruokaa suoraan kotiluolaan! hihkui Napanöyhtä ja naputti vimmatusti suklaapatukoita ostoskoriin. Möykky ja Valmuska vetivät kaksin käsin puolukoita napoihinsa eivätkä tajunneet puuttua Napanöyhdän ostoshurmioon.

Eikä aikaakaan, kun peikkojen luolalle rämpi hikinen lähikauppias valtavan ostoslaatikon kanssa.

-Kylläpä olette pojat keksineet melkoisen asuinpaikan, kauppias puuskutti ja lysähti mättäälle huilimaan.

-Me ei kyllä olla poikia, mutta ihan miten vaan, Valmuska sanoi happamasti.

-Joo, okei. Se tekisi kolmesataa, kauppias sai huohotukseltaan sanotuksi.

-Minulla onkin tässä sopivasti tasan, iloitsi Napanöyhtä ja täytti tyhjennetyn ostoslaatikon kävyillä.

-Näkemiin, peikot hihkaisivat. Ja ennen kuin kauppias ennätti puhua mitään valuutta-asioista, olivat peikot jo häipyneet teilleen.

Peikot tunkivat herkut reppuihinsa ja päättivät suunnata läheiselle niitylle syöpöttelemään ja nauttimaan syyspäivästä. Koska peikot ovat herkuille hyvin persoja, ne eivät malttaneet olla maistelematta ihanouksia jo kulkiessaan.

Eikä aikaakaan, kun ne saapuivat leiripaikalle. Peikoilla oli mitä ihanin piknik, ja sen päätteeksi kaikki kolme heittäytyivät nurmikolle pitkälleen.

Samaan aikaan polkua pitkin kohti leiripaikkaa oli saapumassa kaksi pientä retkeilijää. Myrsky ja Saana olivat tulleet Kolin kylälle mummolaan viikonlopuksi ja päättäneet lähteä pienelle retkelle.

Mutta mitä he olivatkaan löytäneet polulta: roskia! Läjäpäin karkkipapereita, muovipusseja, limupulloja ja banaaninkuoria. He olivat käyttäneet hyvän tovin roskien keräämiseen ja täyttäneet niillä reput ja taskut.

Nyt he saapuivat leiripaikalle ja löysivät sieltä kolme tyytyväistä peikkoa roskavuoren keskellä nukkumassa. -Herätys! Eikö teidän äiti ole sanonut, että roskat pitää kerätä ja viedä roskikseen, pois luonnosta! huudahti Myrsky, joka kyllä tiesi miten asia oli. Kolme peikkoa ponkaisivat kaikki ylös nurmikolta ja näyttivät hyvin pöllämysteiltä.

-Tuhmat peikot! sanoivat lapset yhteen ääneen. -Nyt kyllä keräätte kaikki rojut pois, niin kuin olisi jo. -Me ei tiijetty! parkui Möykky jo täyttä päätä. Möykky oli sellainen hyvin herkkä peikko, joka ei kestänyt huutamista yhtään. -Mutta miks pitää kerätä? sanoi Napanöyhtä, joka oli selvästi peikoista rohkein.

-Siksi, että roskat eivät katoa luonnosta vaan ovat siellä jopa vuosisatoja, sanoi Saana totisena. -Ja siksi, että jotkin niistä voivat olla luonnon eläimille ja kasveille vahingollisia, jatkoi Myrsky. -Me ei tiijetty..., nyhkytti Möykky edelleen. -Ollaan oltu ihan urpoja peikkoja, se jatkoi. -No ei se mitään. Nyt tiedätte, sanoi Saana lempeästi.

-Me kerätään kaikki heti pois, sanoivat Valmuska ja Napanöyhtä värjyvällä äänellä.
-Ja me autetaan teitä, sanoivat lapset yhteen ääneen.

Ja niin kolme peikkoa ja ihmislapset keräsivät kaikki peikkojen heittelemät roskat pois niityltä ja metsästä. Yhdessä roskasäkit raahattiin metsästä mummolan roskikseen, ja kaikki olivat taas tyytyväisiä.

-Oli kiva tavata! hihkuivat lapset.
-Me ei enää ikinä toloilla luonnossa, lupasivat peikot pyhästi.

Sitten peikot katosivat hämärtyvään iltaan. Lapset seisoivat portailla, kun mummi tuli heitä pihalle huhuilemaan. -Mitäs te mukelot olette puuhanneet? Mummi kysyi.

-Tavattiin muutamia peikkoja ja autettiin niitä roskien keräämisessä.

-Jopas jotakin, nauroi mummi.

- Tulkaahan sisälle kaakaolle ja kertokaa koko juttu.

Peikot kävelivät rauhakseen kohti kotiluolaa. Oli ollut mukava päivä, ja kaikki kolme olivat hyvällä tuulella. Mutta silloin Napanöyhtä alkoi kaivella taskujaan ja huomasi kännykän kadonneen.

-Taisin heittää sen roskiin, peikko sanoi harmissaan. Mutta saman tien se totesi: Vaan eipä tuollaisista laitteista taida olla peikoille kuin harmia. Tästä kaikki kolme olivat ihan samaa mieltä. Herkuista peikot eivät tietenkään lakkaa tykkäämästä, mutta niitä ovat onneksi Suomen metsät täynnä ihan luonnostaan.

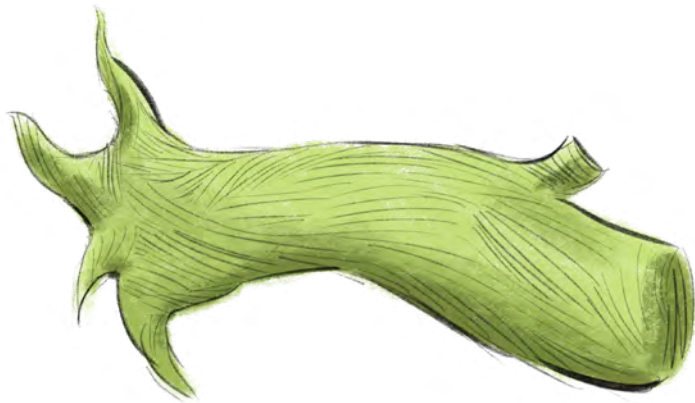

Merkitty reitti on turvallisin

Joskus voi käydä niin, että kokeneinkin retkeilijä tekee erehdyksen ja saattaa sattua haaveri. Tällainen pääsi käymään kerran Onni-vaarille, sellaisena ihan tavallisena talvipäivänä, jollaisena ei voisi kuvitellakaan mitään kummempaa tapahtuvan.

Onni-vaari, Saana, Myrsky ja Koira Koikkalainen olivat lähteneet pienelle talviretkelle varusteinaan sukset ja lumikengät. Onni-vaari oli melkein lapsiakin enemmän innoissaan retkestä pukiessaan suksia jalkaansa.

-Tästä tulee naperot aivan lapsuus mieleen! Silloin ei kuulkaa ollut autoja, eikä edes autoteitä, hiihtää piti ihan kaikkialle! Voi että niitä aikoja! hän kailotti.
-Taas se kuulolaite jäi, Myrsky nurisi ja viritti lumikenkiä jalkoihinsa.

Onni-vaari oli ensimmäisenä valmis ja lähti tarmoa puhkuen kohti merkittyä reittiä. Lapsilla oli työ ja tuska pysyä vaarin kintereillä, kun tämä sivakoi lumisessa metsässä täysin muisteloihinsa uponneena.

Saana luki karttaa. Hän oli katsonut jo valmiiksi reitin ja myös paikan, jossa saattoi pysähtyä ja tehdä pienet tulet. Tämä olikin todella viisaasti tehty, kuten seuraavaksi voitte lukea.

Onni-vaari oli nimittäin innoissaan ja puolikuurona hiihtänyt reitiltä sivuun. Hän hiihteli suoraa päätä pienen metsäpuron jälle. Lapset huomasivat kaiken aivan liian myöhään, ja vaikka he kuinka koettivat huutaa ja viittilöidä, vaari ei kuullut. Onni teki suksilla komean laskun suoraan keskelle heikkoja jäitä.

Kuului räsähdys, molskahdus ja kiljahdus. Jäinen puro ei ollut onneksi syvä, mutta vaarin pöksyt ja jalat kastuivat ihan kokonaan.

-Näin minulle aina lapsenakin kävi! vaari hekotteli ja kömpi vedestä rantakiville. Hymy kuitenkin hiipui pian, kun kylmyys hiipi kastuneista tamineista läpi. Nyt piti laittaa viisaat päät yhteen. Lapset mittasivat kartalta matkan sekä tulentekopaikalle että kotiin.

Tulentekopaikka oli vain kivenheiton päässä pienen metsikön takana, joten päätettiin suunnata sinne.

Vaikka matka oli lyhyt, alkoivat vaarin hampaat lyödä pian aivan vimmatusti loukkua. Onnekseen he näkivät jo melko pian metsän takaa pienen aukeaman ja siellä viitan tulentekopaikalle ja laavulle.

Myrsky ja Saana juoksivat loppumatkan. Laavun luota löytyi laatikko, joka oli täytetty kuivilla koivuhaloilla. Saana kaivoi lumeen osittain peittyneen tulipaikan esiin lapasillaan, ja sillä välin Myrsky kantoi puita nuotiota varten. Vaari kalisi heitä katsellen ja muisti silloin lapsuudestaan, mitä näissä tilanteissa oli aina tehty.

-Märät vaatteet pannahinen, ne pitää heittää pois! hän huudahti ja alkoi repiä märkiä saappaita jaloistaan. Sitten märät sukat pois ja vaari valmiiksi tulen lämpöä odottamaan. Koska oli hätätilanne, lapset päättivät sytyttää kerralla mahdollisimman monta tulitikkua.

Onneksi sää oli tyyni ja puut kuivia, joten ei aikaakaan, kun nuotio alkoi vähitellen syttyä. Ensin hiljalleen ja sitten isosti rätisten. Lapset hurrasivat, Koira Koikkalainen haukkui onnellisena ja Onni-vaari lakkasi kalisemasta. Hän työnsi varpaansa aivan tulen tuntumaan ja huokasi autuaasti.

Eikä tässä vielä kaikki, nyt kaivettiin repusta eväät. Makkarat laitettiin paistumaan, ja sitten vain nautiskeltiin metsän hiljaisuudesta.

Onni-vaari myhäili tyytyväisenä, jopas hän olikin kasvattanut kaksi melkoisen nohevaa ja reipasta pikku retkeilijää. Reittien tuntemuksessa jopa vaariakin nohevampia, hän hihitti mielessään.

Myrsky ja Saana metsässä: Retkietiketti-satuja

”Polku oli sykähdyttävän kaunis. Se kiemurteli kuusikossa, kiipesi kallioille, laskeutui niittymäiseen laaksoon, sukelteli saniaisten joukossa ja saapui lopulta lammen rannalle.”

Myrsky, Saana, Onni-vaari ja Koira Koikkalainen pitävät luontoretkestä. He viettävät luonnon helmassa Koira Koikkalaisen syntymäpäivää, yöpyvät metsässä, näkevät kauniita kukkasia ja kohtaavat peikkoja ja sorsapoikueen.

Retkietiketti-satujen tarkoituksena on innostaa lapsia luontoon ja samalla kertoa, miten liikkua luontoa ja toisia retkeilijöitä kunnioittaen.

Ihastuttavan Retkietiketti-satukirjan tekijä Ninka Reittu tunnetaan Super-kirjoistaan, Pulla Vehnänen- ja Messi ja Mysteeri -sarjoistaan sekä kuvituksistaan Prinsessa Pikkiriikki -kirjoihin.

*Muista
aina!*

RETKI- ETIKETTI

luontoon.fi/retkietiketti